

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată citi.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Decembrie 1879 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expedita silită a sista sau a întârzia cu expedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumeră de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipăriul esemplarelor.

Editura „Telegraful Român” în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Revista politică.

Sibiu, în 21 Decembrie.

Nu scim cum, dară „P. Ll” asteptă anul nou, cel nou, într’o dispozițiune de tot posomorită. „Anul acesta, ține foaia ungurească, tipărită nemțește, avea să fie o reqlere după luptele care s’au terminat și pentru cele ce se pregătesc”, și după aceasta desfășură o icoană, care după densa nu seamănă cu spiritul și cu tendințele operatului dela 1867. Chiar și salutaria alianță cu Germania nu este un isvor de ușurări, ci un pretecest pentru sarcini nouă și însași credința în pre-

țul intern al acestei alianțe se slăbește prin fapta, că tocmai pe timpul celei mai mari intimități politice resboiul economic între Germania și monarhie, cu toate că în tăcere, a avut loc într’un mod aspru. Și raporturile interne de natură de drept public încă neliniesc pe „P. Ll” în Austria partida constituțională e scoasă din domnie, după ce ea însași s’a arătat ostilă elementului unguresc. Poate că nu există legătură causală între evenimente, dar cu toate acestea este semnificativ, că degradarea partidei constituționale vine deodată cu declararea de resboiu Ungariei. Foia budapestană merge pe coarda aceasta mai departe și afirmă, că măcar că formele de până acum există, după cum s’au stabilit cu doisprezece ani înainte, ideea, că monarhia în afară se află într’o pozițiune defensivă și că în lăuntru are a se governa conform înțelegerii dintre elementele nemțești și maghiare, aparține mai mult istoriei și că Ungaria astăzi trebuie să se conformeze formelor celor nouă a le politice austriace, care încă nu sînt cunoscute nici în conturile lor.

Dincolo de Laita sînt alte tânguiuri. Acolo se tem de influința clericală asociată cu a Cehilor.

Precum vedem viitoriul ne ascunde sub vëlul seu cel des lucruri, cari pot într’o bună dimineața să ne surprindă. Cum? Aceasta este altă cestiune.

Cabinetul cel nou din Francia este intempinat cu puțină încredere. Gambetta a declarat, ce e drept, că acest cabinet însemnează pacea, însă lumea și aduce aminte, că sub Napoleon III încă se ținea: „l’empire c’est la paix.”

„Primim, ține „Resboiul”, din Constantinopole următoarea descriere exactă asupra incidentului între ambasadorul englez Layard și Poarta:

„În luna lui Septembrie, poliția arestate pe un misionar anume Köller, acusat de colportagiul unor tractate religioase. După o deținere de trei

oare a fost liberat; însă poliția a oprit o carte în limba turcească, tipărită la Londra, care conținea un pasagiu contra Islamului, precum și manuscrisele a două broșuri de aceeași natură.

„A doua zi a fost arestat un Musulman, anume Ahmed Tevfic, ca autor al acestor broșuri, și dat judecăței. De atunci și până mai deunăzi, ambasadorul Layard a cerut Porței în mai multe rënduri restituirea cărților, cari aparțin misionarului Köller. Două adrese ale ambasadorului în această privință au rămas fără răspuns, din care cauză, la 10 ale curente, Layard a reînnoit cererea sa, și neprimind nici un răspuns nici la aceasta, a trimis Porței o comunicare, în care cere ca să i se îndeplinească în termen de trei zile următoarele pretensiuni:

„Restituirea hârtiilor lui Köller, — liberarea lui Ahmed Tevfic, care a fost condamnat la moarte, fiindcă a ajutat de a se traduce în limba turcă biblia, — depărtarea lui Desterdar pașa, șeful poliției din Angora, care a ordonat arestarea lui Ahmed Tevfic, precum și a comandantului militar dela Van, care a întrebuitat espresii insultătoare contra Englierei și agenților sei consulari.

„Ambasadorul a adăugat că, dacă nu se vor îndeplini aceste pretensiuni, el va cere lordului Salisbury instrucțiuni în această afacere, suspendând în acest interval relațiunile cu Poarta.

„Poarta, răspundând la această notă, l’a informat, că misionarul Köller nu este supus englez, ci supus german; că scirea despre condamnarea la moarte a lui Ahmed Tevfic nu este exactă; el a fost supus de ocamdată la o cercetare preliminară, care s’a și încheiat, asigurând pe Layard, că Tevfic va fi tratat de autoritățile judecătorești cu indulgență.

„Față cu dispozițiile împăciuitoare ale lui Layard și ale Porței, se crede că afacerea nu va avea consecențe mai grele.

La a doua căsătorie a preoților.

(Răspuns d-lui V. Mangra din Arad.)

(Urmare).

Îmi mai impută apoi dl Mangra pentru că am citat unele canoane ca de exemplu, care dacă s’ar executa cu rigurositate am țis că: „măne dimineața nu am ave nici un creștin în biserică” și dacă dl M. se va declara că se supune acestor canoane, și încă acelora, care le mai avem, de soiul acesta, stau bun că pe lângă toată rigurositatea d-nealui de a respecta canoanele, barem de 10 ori într’un an l-aș face din călugăr mirean, și barem de atâtea ori l-aș escomunica ca pe mirean.

Dară afară de canoane eată ce mai țice sântul Ioan gură de aur despre datorințele dogmei călugărești: „să rămână în mănăstire până la moarte, să jure că va păzi tăcerea, ascultarea și fecioria, precum și postul neîntrerupt. Așa dară d-le M. pășesci toate aceste? Dacă nu le pășesci tunci: „tu cari înveți pre altul, pr tine nu te înveți.” Eu așa cred că atunci se respectează legea când omv împlinesce toate ce le poruncesce legea, eară când nu le împlinesce atunc legea este moartă, căci „credința fără de faptă moartă este.”

Dl Mangra a pășit cu așa fanatism contra mea, încât nici a vădut nici a auțit, nici a priceput ceea ce a scris, pentru că dacă d-nealui v-dea, auția sau pricepea, atunci când prezentat în public canonul 7 dela Neocesaria și canonul I dela Laodichia, cu de bună samă nu va țice că are altă însemnătate, decât aceea ce am spus eu.

Pentruca dl M. și ceia cari poate că au fost înșelați prin scrierea d-nealui, să creadă și să se convingă despre veritatea aserțiunilor mele, vom cita de nou acele canoane, dimpreună cu complicațiunile lor. Canonul 7 dela

1) Rom. c. 2 v. 20.

FOIȚA.

O iernare în gheață.

(Traducere din Jules Verne.)
(Încheiere.)

Dela ția ecuinocțială soarele era pururea deasupra orizontului, și așa se începura cele opt luni de lumină neîntreruptă, a cărei căldură continuă influențează așa de minunat asupra topitului gheței.

Spre a coborî pe Jeune-Hardie din asternutul cel înalt de sloii de gheață, ce o încungirau, trebuia proces cu multă grige. Corabia fu prionită solid, și s’a aflat cu cale, a astepta până ce pornind gheața se vor sparge sloii. Dară n’au avut lipsă de aceasta; sloii de desupt, cari zăceau nemijlocit pe o pătură de apă mai caldă, s’au topit încet, încet, bricul se afunda tot mai în jos, și când au sosit țilele cele dintăiu ale lunei lui Aprilie, era ajuns la nivelul seu firesc.

Ploi furtunoase grăbiau acum descompunerea gheței, și termometrul eară s’a coborât țece graduri sub nulă.

Unii dintre oamenii bricului se desbrăcară de vestmintele din pei de căne de mare, și acum numai era de lipsă a se întreținé foc în cuptoriu ca până aici ția și noaptea. Provisiunea de spirit se împușinase deja foarte tare, și se mai întrebuinta numai când gătiau de mâncare.

Peste puțin gheața a început, pocnind surd, a plesni cu iuțală și a se desface în toate părțile, și pe suprafețe numai puté înainta nimenea fără de pericol de a i se sparge gheața sub picioare, ci trebuia se sondeze terenul cu bățul, înainte de a face un pas. Mai de multe ori unul sau altul dintre marinari au cădut în apă, dară fie care scăpa cu o baie rece.

Și câni de mare au început a se arêta și erau un vênat foarte binevenit, pentru că untura lor era de foarte mare folos.

Sănătatea oamenilor era neîntrerupt escelentă. Fie care se ocupa din puteri cu pregătirile de plecare și cu vênatul. Ludovic Cornbutte studia de multe ori apa navigabilă și în sfârșit a hotărît să cerce a se străcura

mai mult spre meadă ți. Gheața începuse a se pune în mișcare pe mai multe locuri și munții de gheață înnotau spre largul mării. În 25 Aprilie corabia era gata de plecare, pânțele fură scoase din învelișuri și s’a dovedit, că erau toate bine conservate. Inima fie cărui sălta de bucurie, când leau vădut earăși umflate de vânt. Corabia se cutremură pentru că cu toate că încă nu se putea mișca din loc, își găsise linia apei și se odihnia earăși în elementul ei.

În luna lui Maiu desghețul înainta din resputeri și pe țermuri zăpada topită a pricinuit nămol, încât a străbate la litoral era aproape cu neputință. Unele plante palide, de o gin-gașe roșafă trandafirie se iviau de sub acoperișul zăpeței încât se păreau că surid cu șială putinței călduri. În sfârșit termometrul eară arêta preste nulă.

Douăzeci de miluri spre meadă ți dela corabie plutiau spre oceanul atlantic sloii desfăcuți cu totul și măcar că marea din giur de Jeune-Hardie încă nu era de tot liberă se deschis-

o apă navigabilă, care Ludovic butte gândia să o folosească.

După cea din urmă cercetarea mormântului tatălui seu, Ludovic Cornbutte părăsi în 21 Maiu sinul ac iernare. Inimile marinarilor erau pline de bucurie, dară și întristare, căci nimenia nu părăsesce nepăsătoriu și fără simțemânt de durere locul, în care a vădut murind un amic. Vântul bătea despre meadănoapte și favoriză plecarea bricului; a fost însă adeseori oprit de sloii de gheață, cari trebuiau tăiați cu ferestreul, pentruca corabia săși poată continua plutirea; apoi eară se grămădiau sloii dinaintea corabiei, cari trebuiau risipiți prin puterea minelor. Corabia a trebuit să innoate încă o lună de țile printr periculi și de multe ori nu era de parte de un deget de perire, oamenii însă aveau o atitudine escelentă erau dedați cu manoperele grele și periculoase; Penellan, Pierre Nouquet și Fidel Misonne lucrau cât de alte ori țece matrozi, eară Maria avea pentru fiecare câte un cuvânt amicabile în sâmbăta următoare.

generală se reasumă în următoarele puncte:

1. Relativ la tema: Cari împregiurări împiedecă încă și astăzi progresul învățământului poporal, apoi propuneri practice pentru delăturarea aceloră.

Adunarea generală constată următoarele împregiurări.

1. Că poporul nostru în unele locuri încă n'are destulă convingere câștigată prin propria experiență, despre însemnătatea și folosul învățământului și prin urmare nu consideră scoala de instituțiune importantă și de lipsă pentru el.

2. Partea cea mai mare a poporului nostru e săracă și din cauza aceasta cei mai mulți copii nu se pot provede cu cărți și recușite recerute.

3. Comitetele parohiale în a căror competență zace și promovarea cauzei învățământului precum și unii inspectori scolari locali, nu desvoaltă activitatea recerută spre înaintarea învățământului.

4. Comitetele precum și scaunele protopresbiterale, în frunte cu protopopii, ca inspectori districtuali confesionali, încă nu pun destul pond pe învățământul poporal.

5. Este cunoscut că în cât scoala este mai des cercetată de organele superioare scolastice, cu atât mai mult organele inferioare, chemate în prima linie a îngrijii de scoală desvoaltă o activitate mai mare; reuniunea constată, că scoalele din părțile aceste de un șir de ani încoace n'au fost cercetate de loc de referentul scolar arhiepiscopesc sau de un alt membru din senatul scolar.

6. O parte din învățătorii noștri poporali fiind rău salariați, ba și alții cu salare bune, se ocupă în prima linie cu afaceri economice ect. în dăuna învățământului.

7. Se mai află încă și acum unele locuri, în care alădirea scoalei nu corespunde recerintelor, ajustarea este defectuoasă și pentru susținerea ei se poartă prea puțină grige.

8. Lipsesc un plan de învățământ corespunzător pentru scoalele poporale.

9. Lipsesc manuale didactice corespunzătoare.

10. Nu există biblioteci poporale și lipsesc interesul pentru susținerea unei foi pedagogice.

Drept remedii la cele slevate se propun de adunarea generală următoarele:

Ad 1. Preoțimea atât în biserică cât și cu alte ocașii cu cuvântul și su fapta se destepete în poporul nostru simțul de cultură preste tot și nisuița de a prețui scoala ca instituțiune necesară pentru existență. La adunările generale ale reuniunii să ia parte și preoțimea, ca inspectori locali de scoală. (Ar fi de dorit, cred eu, ca Domnii preoți din cercul reuniunii noastre, cari atât în privința spirituală cât și în cea materială stau mai pre sus decât mulți alți preoți de prin alte tracte pbiterale din arhiepiscopescă să se facă toți membri ai acestei reuniuni, ca astfel reuniunea fiind sprijinită de nise factori atât de însemnați, să poată ea însași delătura mai ușor și cu desevșire multe neajunsuri, cari se ivesc în privința scoalei.

Ad 2. Să se înființeze în fie care comună câte un fond din carele să se procure pentru copii seraci recușitele necesare pentru scoală. Venerabilul Consistoriu precum Asociațiunea transilvană să binvoiească a spriginii înființarea acestor fonduri eară sinoadele parohiale să pună în buget o sumă anumită pentru acest scop.

Ad 3. Venerab: Consistoriu prin organele sale să influințeze ca comitetele parohiale precum și inspectori locali să și implinească cu scumpătate datorințele sale față cu scoala.

Ad 4. în comitetele protopresbiterale să se înființeze o comisiune scolastică, carea să se ocupe numai cu afaceri pur scolastice. Dnii inspectori districtuali să facă mai des visitațiuni scolare prin tract; ear la cas de împedecare se concreadă această afacere unui membru din comisiunea scolară înființândă.

Ad 5. Dela centru adecă din sinul senatului scolar arhiepiscopesc să se esmită comisari sau și referintelu scolar, ca să viziteze cel puțin tot la 3 ani scoalele.

Ad 6. Autoritățile scolare cu deosebire protopopii să privegheze ca fie care învățător să se ocupe în prima linie de scoală. Comitetele parohiale să se provoace, a îngrijii de în bunățirea salariilor învățătoare și de plățirea lor regulată.

Ad 7. Venerab: Consistoriu să întrevină cu tot deadinsul, ca fie care comună bisericască să se silească a și edifica, susține și ajusta scoala conform legeri.

Ad 8. Venerab: Consistoriu să binevoiască a se îngrijii ca să se elaboreze un plan de învățământ corespunzător pentru scoalele poporale.

Ad 9. Venerab: Consistoriu să escrie premii pentru cele mai bune manuale didactice.

Ad 10. Inspectori districtuali să influințeze ca în fie care comună să se înființeze biblioteci pentru tinerimea adultă și să prenumere o Toaie pedagogică recunoscută de bună.

II Relativ la tema a doua propusă de Venerabilul Consistoriu: „Darea de părere pentru compunerea unui plan de învățământ prin care să se poată satisfice articolului de lege XVIII din a: 1879, privitor la învățământul obligatoriu al limbei maghiare în scoalele poporale române gr. or. din Arhiepiscopescă, „adunarea generală nu se simte în pozițiune a lua în privința acestui punct vre un cuvânt din consideratiune, că n'are material pregător nici puncte de mâncare.

III Relativ la tema a III. Pe ce cale și-ar pute învățătorii scoalelor noastre poporale însuși mai cu înlesnire cunoscința limbei maghiare în estensiunea prescrișă de lege“. Adunarea generală este de părere, că Venerabilul Consistoriu să întrevină la guvernul țerei, ca să se înființeze cursuri supletorice în fie care comitat sub conducerea unor bărbați de scoală cari pricepe limba maghiară și română perfect. Se înțelege de sine, că aceste cursuri se vor întrețină cu spelele statului.

IV. Relativ la punct IV despre înființarea de reuniuni învățătoare conform proiectului comunicat din partea Venerab. Consistoriu, adunarea generală constată, că în părțile aceste există reuniune, constituită de mai mult timp pe basa unor statute aprobate și de Venerabilul Consistoriu și nu simte necesitatea a modifica deocamdată aceste statute.

Brașov, 15 Decemvre 1879.
Un membru al reuniunii învățătorilor români gr. or. din țara Bârsei

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Viena, 2 Ianuarie n. Pe rirurile laterale ale Dunărei din sus de Viena ghița s'a pus în mișcare. La Tuln și la Viena împregiurările cu ghița erau neschimbate. La Greifenstein pe la opt oare sara apa sa urcat repede. Ghița a plecat de la Fischamend și a mers până la Ort, și acolo Dunarea este liberă. La Crems s'a suț după ameați apa 19¹/₂ urme și Cremsul este inundat. Pe Main și Ren ghița s'a pus în mișcare și au rupt mai multe moluri.

Constantinopole, 2 Ianuarie n. Cu ocașiiune audienței de eri ce avu Layard la sultanul în afacerea bibliei s'a făcut o transacțiune pe

următoarele base: 1. înapoierea hârtielor secuestrate misionarilor; 2. depărtarea temporală a lui Achmed Tewfic; 3. ministrul de poliție adresează lui Layard o scrisoare clarificătoare; — îndată ce se vor fi implinit condițiunile aceste se vor începe eară raporturile între Poartă și Anglia.

Paris, 2 Ianuarie n. Cu ocașiiunea recepțiunei de eri în Elysée a asigurat ambasadorul german Hohenlohe pe dl Freycinet de simțemintele pacinice și simpatice ale Germaniei. Freycinet a esprimit mulțămirea sa pentru aceste simțeminte și a declarat că nu va neglija nimica pentru de a susține bunele relațiuni între amândouă țările.

Varietăți.

* (Foc). Marți sara pe la oarele 8 s'au aprins în strada lungă șura de nou zidită și plină cu fân și paie a lui Stefan Baroc. Pompierii și o mare mulțime de oameni s'au adunat îndată la locul unde s'a escat focul. Fiind Cibinul mai întreg acoperit cu ghiță, lipsa de apă s'a simțit foarte tare. O fântână în apropiere era aproape unicul rezervator de apă. Din norocire atmosfera a fost linistită căci altfel focul nu se putea localisa și împregiurimea cădea pradă flacărilor. Causa escării nu se scie, se dă însă cu socoteala, că șura s'a aprins din neprecauțiunea fumătorilor. Șura într'o oară s'a prefăcut întregă în cenușe.

* („Scoala Română“) va apăre și în anul viitor, și încă de trei ori pe lună (la 1, 11 și 21), totdeauna în numere de câte o coală întregă: cu toate acest prețel rămâne cel din anul espirat (4 fl. pe anul întreg, 2 fl. pe o jumătate). În redacțiune a mai intrat alătura cu D. Petri, încă D. M. Pop, prof. gimnasial în Năsăud, ear de colaboratori stabili s'au angajat DD: Dr. P. Tanco, director la gimnasiul din Năsăud, Dr. A. P. Alecsi și G. Pletos, profesori la același gimnasiu, Dr. A. Grama, prof. seminarial în Blaj, T. Ceontea prof. sem. în Arad, I. Lazariciu prof. de preparandie în Deva, N. Gr. Borgovan, prof. prep. în Gherla ect. — Program a rămâne aceeași. Foaia va tracta toate cestiunile pedagogice atât în disertațiuni teoretice, cât și în elaborate practice; se va ocupa de toate instituttele noastre de cultură primare și secundare, pedagogice și teologice, comerciale și industriale; nu va trece cu vederea nici crescerea sesului frumos și va espune într'o serie de epistole, agendele preotului ca director și inspector scolar; deosebit de aceasta un ciclu de articoli va avé de scop a ține pre lector în curentul făcut pe terenul sciințelor reale. Abonamentele sânt a se adresa la redacțiune în Năsăud (Nassod Transilvania) mult până la 1 Ianuarie 1880, când va apăre primul numer.

* (Apostolul Mărgărit) n'a murit. Eată ce ne spune în această privință „Telegraphul“ din Bucuresci: „Dilele aceste se respândise sgomotul că Apostolul Mărgărit, marele patriot român din Macedonia, ar fi fost asasinat de Greci, din cauza activei sale lupte contra helenisărei compatrioților sei. N'am vorbit despre acel sgomot până să nu avem informațiuni esacte. Un amic al nostru, d. Vasile Dan, s'a adresat la localitate și eată depeșa ce a primit:

Monastir, 28 Decemvre.

„Mărgărit e bine. Merge spre vindecare. Poliția influențată de fanarioți neglije urmărirea culpabililor. Denunțați opiniuni publice de acolo aceasta și lucrați pentru noi.

„Încercarea de asasinat dar a avut loc, însă n'a isbutit cu desevșire, căci rănile nu au fost mortale.

„Pe cât scim Mărgărit venise din

Ianina la Monastir pentru a cumpăra o casă a unui pașe, în care se instalese un gimnasiu român și pe care d. Dan promisese să o plătească. Grecii vedând că prin aceasta vor perde mult, fiindcă până acum nu era nici scoală nici gimnasiu acolo și copiii erau siliți să învețe grecesce, s'au disperat și au alergat la asemenea mijloace infame.

„Ar trebui prin urmare ca guvernul nostru să se adreseze la Constantinopole și să ceară măsuri nu numai pentru pedepsirea celor culpabili, dar încă a se oprî pe viitor asemenea fapte și a nu mai fi împedecate scoalele române.“

* (Napoleon I despre jurnaliști). În memoriile principelui Metternich se află un dialog interesant între acest bărbat de stat și Napoleon I. În timpul când Metternich era ambasador austriac la Paris, jurnalele adusesse scirea, că el ar fi strămutat la Petersburg. În prima audiență a corpului diplomatic Napoleon s'a vădut îndemnat a se apropia de Metternich și a se informa despre adevărul acelei faime. Ambasadorul austriac declară, că nu are nici o cunoscință despre această schimbare în destinațiunea sa. Napoleon i dișe: „Te rog, fi convins, că cât pentru persoana mea eu m'ași intrista de plecarea D-tale, dar acești diavoli de jurnaliști (ces diables de journalistes) formează un stat în stat.“

Și după ce Metternich consimți la aceasta suridând și observă, că într'adevăr trebuie să fie greu, a ține disciplină și ordine între acești oameni“, împăratul dișe: „Mal mult, ei se încearcă adese ori să mi dicteze legi chiar și mie.“

* (Mașinele cu aburi) sânt indeplinite prin electricitate. — La Ecsposiția de arte și industrie de la Berlin, s'a vădut un mic drum de fer pus în mișcare prin electricitate, D. Westphal constructorul acestui drum de fer a cerut de la președintele poliției celui oraș, două linii de căi ferate pe care vaporul să fie ramplăsat prin mașini electrice. Dacă acest proiect se va esecuta, va constitui o eesperiență foarte mult utilă, căci transporturile economice prin electricitate nu s'au putut realiza până astă-di.

Este foarte lesne a desluși aceasta: Electricitatea întrebuițată cu motorul roatelor, poate fi transmisă în două moduri, s'au printr'o pilă electrică aședată în tren, sau printr'o mașină electro-magnetică ficsă, aședată la un punct al liniei de transport. În cel dintăiu cas, va trebui o pilă de o foarte mare putere, care va ocupa un mare spațiu și va costa foarte scump, va trebui dar a renunța la acest sistem.

În al doilea cas, mașinele electro-magnetice pot da rezultate mult mai superioare: aceste mașini fiind puse în mișcare prin vapor: Curentul este transmis printr'un Cablu într'o a doua mașină aședată pe tren, care transfoarmă acest curent în putere formată printr'o mișcare de rotat făcând a se întoarce roatele și, prin urmare, a opera asupra mașinei trenului.

Perderele electricității ce provine prin transmiterea de la o mare distanță, face asemenea și acest sistem foarte costisitor.

Cu toate aceste este de observat că, de la cea dintăiu încercare de transport a puterei de la o distanță depărtată prin mijlocul electricității, s'au făcut foarte mari progrese. Nu este dar nici de o indoială de a vedé acest mod de transport a deveni economic și practic, când perfecționarea aparatelor va fi îndestul realizată.

* (Pentru inundații din Transilvania). Societatea univer-

sitară „Unirea“ din București a ținut Mercuri 19 Decembrie, oara 7 sară, în amfiteatrul dela drept, palatul Universității o ședința literară, în folosul inundațiilor din Transilvania. „Comitetul societății“, așa se exprimă el în apelul său, „și îndeplinește o datorie umanitară și românească de a apela la toți Românii doritori de fapte mari, ca — prin existența lor numeroasă — se dea acestei întreprinderi a ținutului universitare un strălucit succes, căci este vorba de falnica, de măreața și de mult iubita Transilvanie“. Eacă

Programa:

1. Vara la țara de Eeparțian, poezie recitată de d. D. Bill.
2. Poesia dramatică, studiu de literatură de d. Al. Nicolescu.
3. Poetul Sichlean, studiu literat de d. G. Svârlescu.
4. Necrologul lui Stefan cel Mare, ca literatură română, cu estrasuri de d. C. C. Dobrescu.

Desteaptă Române, de A. Murășan poezie recitată de d. N. D. Bill.

Biletul de intrare 1 leu.

* (Un iepure narcotic) Di-arul de Gand ne spune, că patru persoane mâncând un fel de bucate de iepure de casă picară imediat, câte patru într'un somn letargic, care a durat trei zile și jumătate.

Facultatea caută a descurca acest mister!

Bursa de Viena și Pesta

din 30 Decembrie n.

	Viena	Pesta
Renta de aur	97.30	97.35
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	—	75.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	87.50	87.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient ung.	78.—	78.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	114.75	114.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	88.25	88.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	—	86.—
Obligațiuni urbariale temoșane	87.25	87.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	—	84.75
Obligațiuni urbariale transilvane	85.70	85.50
Obligațiuni urbariale croato-slavo-nice	89.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin	88.50	88.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	69.05	69.—
Datoria de stat în argint	70.60	70.40
Renta de aur austriacă	81.20	81.25
Sorți de stat dela 1860	130.—	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	837.—	837.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	291.20	291.50
Acțiuni de credit austr.	269.—	268.75
Sorți ungurești cu premii	—	107.25
Argint	—	—
Galbin	5.52	55.51
Napoleon	9.31	9.31
100 marce nemțesci	57.85	57.80
London (pe polița de trei luni)	116.80	116.85

Economico.

Sibiu, 30 Decembrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.20—9.20; Grâu săcăr, fl. 7.—7.80; Săcăr fl. 5.—5.40; Orz fl. 4.30—4.70; Ovăs fl. 2.80—3.20 Cucuruz fl. 3.80—4.20; Mălai fl. 5.50—6; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semănță de cânepă fl. 7.—8; Mazere fl. 8.—8.50; Linte fl. 10.50—11; Fasole fl. 8.—8.50 pro 50 chilo; Făină de păne fl. 7.50; Sănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 25—26; Său brut pro 50 chilo fl. 16—17; Său de luminări fl. 23—24; Luminări de său 50 chilo fl. 28—28.50; Săpun fl. 20—20.50; Fân 50 chilo fl. 0.95—1.05; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—44 cr.; Carne de vișel 38—45 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbec 28—30 cr.; ouă 10 de 40 cr.

(Miseria în Germania). Nu numai în Silasia superioară, ci și în Thüringen între locuitorii silvanali mai seraci se ivesc miseria, spre a cărei cercetări a sosit aici în Erfurt presidentul regimului „de Kamptz. Depositul de cartofi pe la acești locuitori dest. mai există, totuși el e deja așa de nelăsemnat, de în curând se va sfârși și bietele familii numeroase sunt amenințate de primejdia foamei. Asemenea miserie amenință și pe multe ținuturi din Italia, despre carea vom vorbi cu altă ocaziune mai pre larg. Așa dară nu

numai la noi și în România, dară și în Germania, Italia și în Rusia s'a încuibat miseria, carea, dacă nu se vor lua mijloace energice contra ei, va crește pe și ce merge tot mai tare.

(Piațele financiare) în România nu stau însă așa rău, precum se vorbea prin jurnale. Eată ce dice „Curierul financiar“:

„Piațele noastre financiare au fost în zilele din urmă cuprinse de o mare panică, care a cauzat perderi însemnate în operațiuni. Voim se vorbim de scirea răspândită fără nici un scrupul, că guvernul englez ar fi luat în mâinile sale cauza companiei de construcțiune a călei ferate Constanța-Cernovoda, că ar fi somat hic et hunc pe guvernul român să plătească acesteia o sumă considerabilă de bani, la care ar fi fost condamnat guvernul din Constantinopol prin sentența unui tribunal de arbitri. Această scire nedesmințită până ađi răspândită poate cu intențiune, și susținută fără o matură cugetare de unele diare din capitală, a produs cum am đis pe nedrept, o mare turburare pe piațe, unde se credea că e vorba de cine scie câte decimi de milioane. Contra acestor șgomote sântem în pozițiune a da aci cea mai formală desmințire. Eată la ce s'au mărginit lucrurile.

D. Barkley cu compania sa au obținut dela guvernul turcesc dreptul, de a construi calea ferată Constanța-Cernovoda fără nici o garanție din partea statului, rămânând a beneficia compania de veniturile liniei pe timp de 90 ani. După câțiva ani intervin neînțelegeri între dl Barkley, și guvernul otoman, căruia i se pretind oarecari despăgubiri. Pe când cestiunea era pendentă, Dobrogea se alipește la România. Companta Barkley, în loc de a se adresa atunci la România, care luă asupra și partea cuvenită Dobrogei din unele datorii ale Turciei, continuă procesul seu la Constantinopol și obține dela un tribunal de arbitri, înaintea căruia noi n'am figurat, o sentență de condamnățiune.

Evident, că în asemenea procedură turcescă prin natura sa nu putea fi luată în serios de nimeni, și cu atât mai puțin de guvernul englez. Și dovadă e, că acesta nu a făcut nici o somațiune guvernului român în sensul pretensiunilor Barkley, ci din contră a comunicat pur și simplu prin agentul seu diplomatic la București cererea de despăgubire în mod sui generis la Constantinopol. Guvernul luând în cercetare reclama a respins-o în mod categoric, ca neavând nici un fundament în ceea ce ne privește.

Eată ceea ce putem afirma cu certitudine în această cestiune.“

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 3 Ian. 1880 imob. societății „Dumbravabánya“ și a benedictului „Brandeis“ în Dumbrava (judec. cerc. Abrad); în 8 Ian. 1880 imob. lui Rudolf Frits în Iernet (judec. cerc. Sănmartin); în 20 Febr. lui Benjamin Lörinczi în Szent-Abrahám (trib. Odorheiu); în 5 Febr. și 5 Martie imob. lui Stefan Schuster în Arcalia (trib. Dej); în 2 Martie și 2 Aprilie imob. lui Arpad Györffy în Gioaj (trib. Deva); în 3 Febr. imob. lui Stefan Miskolzi în Toplița; în 23 Ian. și 23 Febr. imob. lui Gavrilă Șandor în Șilea (judec. cerc. Reghen); în 27 Ian. și 27 Febr. imob. Linei Radu și soți în Mohu; în 5 Ian. imob. lui Ioan Radu în Apoldul de sus (trib. Sibiu); în 3 Febr. imob. comunei în Ucia de jos (judec. cerc. Făgăraș); în 12 Ian imob. lui Fride-ric și Anna Mankesch în Preșmer (trib. Brașov); în 9 Ian. imob. lui Nicolau Macșea în Săniacob (trib. Dej); în 7 Ian. imob. Anei Chindea în Reei (trib. Sibiu); în 12 Ian. 1880 imob. lui Stefan Fúzes în Miklosvár (judec. cerc. Sângior); în 30 Ian. și 3 Martie 1880 imob. lui George și Iosif Kaufmann în Somortin (judec. cerc. Sighișoara); în 5 Ian. și 5 Febr. imob. lui George Albrich în Moardeș (judec. cerc. Mediaș); în 8 Ian. imob. lui Nicolau

B. Popp și rămasului după Constantin B. Popp în Brașov (trib.); în 7 Ian. mobilele lui Carol Dräger în Brașov (trib.); în 5 Ian. imob. lui Ioan Zopa în Fofeldea (trib. Sibiu).

Nr. 4440 1879. 2—3

CONCURS.

Spre ocuparea postului notarial în comuna mare Pianu-inferior salarizat cu 400 fl. și cuartir natural se deschide concursul până 24 Ianuarie 1880.

Competenții au a-și așterne documentele lor până la acest termin subscrisei preturi.

Pretura Sas-Sebeșului

Nr. 201 — 1879 pres. 3—3

CONCURS.

La scoala poporală din Jacul rom. ppresbiteratul Tërnavei superioare, s'a înființat un post de învățătoriu. Pentru întregirea acestuia se escrie concurs până la 6 Ianuarie 1880.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani, — salariul anual de 80 fl. și adecă,

a) 50 fl. v. a. din fondurile arhidieceșane, votat de senatul școlastic și

b) 30 fl. v. a. îi solvesce comuna bisericească din repartițiune.

Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu, au a-și adresa petițiunile lor instruite în sensul „st. organic“ la subscrișul oficiu protopresbiteral până la terminul susinsemnat.

Alma în 8 Decembrie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almășan m. p.,
protopresbiter.

Nr. 328 — 1879. 3—3

EDICT.

Ana Călța din Șona protopopiatul Cohalmului, de relegiunea greco-orientală, carea de doi ani trecuți a părăsit pre soțul seu legiuit Moise Cordan de religiunea greco-catholică tot din Șona, fără a se scii locul ubicațiunei ei prin aceasta este provocată, a se înfățișa înaintea subsemnatului tor matrimonial în termin de un an și o đi, — căci la din contră procesul matrimonial în contrăi intentat, se va hotări și în absența ei, conform legilor în vigoare.

Forul matrimonial gr. or. al Cohalmului.

Cohalm în 21 Noembrie 1879.

Nicolau D. Mircea m. p.,
adm. prot.

Petri de moară.

Petri de trachit roșior curat de Königsberg în dimensiuni diverse se pot procura și cu cele mai effine prețuri dela

Andreas Rieger

[62] 2—3 Sibiu, piața dela poarta turnului Nro 5.

[63]

2—2

Anunțiu.

Prima societate ungurească generală de asecurațiune, asecurază gratis pe anul prim case și edificii economice, așa ca solvirea tacșei se va începe numai după expirarea anului prim gratuit, respective ca începutul anului al doilea, dacă astfelu de edificii se vor asecura la dēnsa pe un restimp de șese ani.

Desluciri mai în detail cuprinde înștiințarea direcțiunei publicată în această privință.

Societatea are ca reprezentant în Sibiu pe dl Ludovic Reschner (strada Pintenului Nro 4).

Prima societate ungurească generală de asecurațiune.

Depuneri de capitale spre fructificare

se primesc la institutul subsemnat cu . . . . . 5% eară sub condițiune de a se anuncia institutului ridicarea depunerii la 6 luni înainte cu . . . . . 5 1/2% interese.

Interesele încep cu đia, care urmează după đia depunerii capitalului și înceată cu đia premergătoare đilei în care se ridică depunerea cu acel adaus însă, că numai după acele capitale se dau interese, care stau depuse la institut cel puțin 15 đile.

Cu începerea dela 1 Ianuarie 1880 interesele se plătesc fără detragere.

La dorința deponentului se pot stabili în đia depunerii capitalului și condițiuni speciale de esolvire, cari se inseamnă apoi în libel și în cartea depunerilor institutului. În atare cas restituirea depunerii urmează după aceste modalități speciale.

Depunerile trimise prin postă pe lângă comunicarea adresei deponentului se resolv totdeauna în đia primirei.

Asemene se pot efectui prin postă anunțări și ridicări de capitale.

Sibiu în 31 Decembrie 1879.

„Albina“

[65] 1—3

Institut de credit și de economii.

Neoplanta.
1875.
Medalie de argint.

Seghedin.
1876.
Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă clopotele găurite, inventate de dēnsul, a căror sunet este mai adânc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți, sânt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de proasce portative și de mână.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara

[57] 8—12

Editura și tipariul tipografiei arhidieceșane.